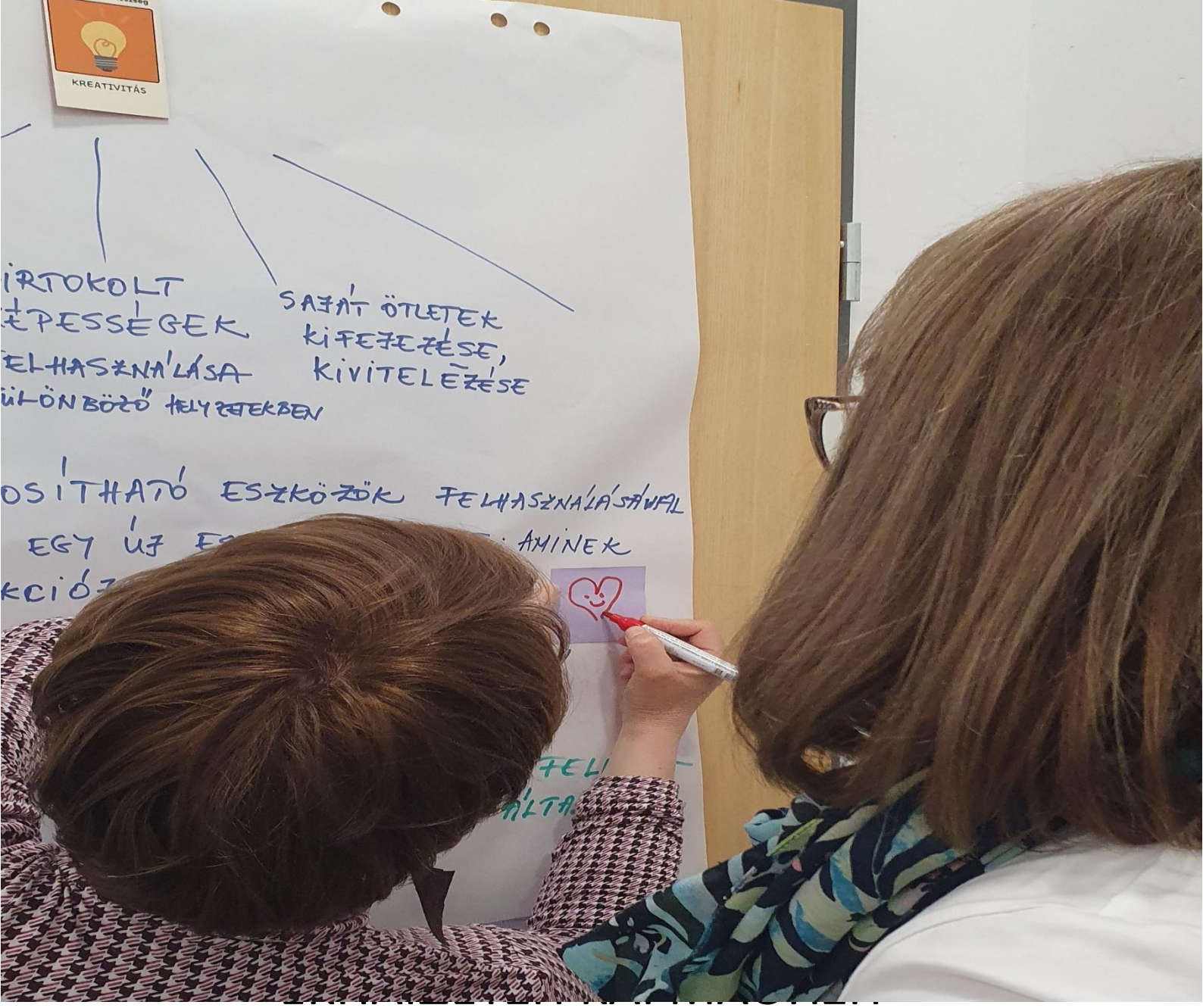

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

ΕΝΟΤΗΤΑ 2. – ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΙΑΤΟΜΕΑΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗ

MAGYAR DIGITÁLIS OKTATÁSÉRT EGYESÜLET
VITACOMM EDUCATION
FONDAZIONE PATRIZIO PAOLETTI
erasmus HOGESCHOOL BRUSSEL
UNIVERSITATEA SAPIENTIA
Funded by the European Union

Skills of tomorrow for children of present: complex future-skill development with the synergy of learning activities, game-based learning and STEAM
GA Nr. 2023-1-HU01-KA220-SCH-000154457

Συγγραφείς

Malisse BRAM, Anja DECOSTER, Tibor DŐRI, Dr. Katalin KULMAN

Εκπαιδευτές πιλοτικών προγραμμάτων

Flavio BACCI, Malisse BRAM, Anja DECOSTER, Tibor DŐRI, Dr. Katalin KULMAN, Dr. Miklós LEHMANN, Crystal-Jade LERIOS, Dr. Enikő TANKÓ, Dr. Imre TÓDOR

Επιμελητές θεμάτων

Dr. Katalin KULMAN, Tibor DŐRI

Ευχαριστίες

Θα θέλαμε να εκφράσουμε την ειλικρινή μας ευγνωμοσύνη στους **80 εκπαιδευτικούς** που συμμετείχαν στη πιλοτική φάση του προγράμματος επιμόρφωσης εκπαιδευτικών **«Ενεργοποίηση τεχνικών μάθησης για την ανάπτυξη διαθεματικών δεξιοτήτων»**, για την εξαιρετική επαγγελματική συμβολή τους στη δοκιμή και την αξιολόγηση του προγράμματος.

Τεχνικοί επιμελητές

Leila SZABÓ, Norbert SZABÓ

Εκδότης

Εκδόθηκε από τον VitaComm Education, 2026.

Αποποίηση ευθύνης

Το παρόν έργο πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του έργου **«Δεξιότητες του αύριο για τα παιδιά του σήμερα: Ολοκληρωμένη ανάπτυξη δεξιοτήτων για το μέλλον με τη συνέργεια μαθησιακών δραστηριοτήτων, μάθησης μέσω παιχνιδιού και STEAM»**. Το έργο χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. (Αριθμός συμφωνίας επιχορήγησης: 2023-1-HU01-KA220-SCH-000154457).

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται αποκλειστικά των συγγραφέων και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Δημόσιο Ίδρυμα Tempus. Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η Δημόσιο Ίδρυμα Tempus μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Όλα τα μέλη της κοινοπραξίας SPIRIT δεσμεύονται επίσης να δημοσιεύουν ακριβείς και επικαιροποιημένες πληροφορίες και να καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια προς αυτή την κατεύθυνση. Ωστόσο, τα μέλη της κοινοπραξίας SPIRIT δεν αναλαμβάνουν ευθύνη για τυχόν ανακρίβειες ή παραλείψεις, ούτε αναλαμβάνουν ευθύνη για τυχόν άμεσες, έμμεσες, ειδικές, επακόλουθες ή άλλες απώλειες ή ζημιές οποιουδήποτε είδους που προκύπτουν από τη χρήση των πληροφοριών αυτών.

Πνευματικά δικαιώματα

© 2026 SPIRIT

Το παρόν έργο διατίθεται υπό την άδεια Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International

Πίνακας περιεχομένων

Εισαγωγή 4

Πριν από το εργαστήριο.....6

Να διαβάσετε πριν από το εργαστήριο – Μαθησιακές δραστηριότητες για την ανάπτυξη διαθεματικών δεξιοτήτων... 6

Να κάνετε πριν από το εργαστήριο – Αναστοχασμός σχετικά με τη διδακτική σας πρακτική: Μαθησιακές δραστηριότητες και διατομεακές δεξιότητες 11

Προαιρετικό – Γνωρίστε τη δομή της περιγραφής μιας μαθησιακής δραστηριότητας που έχει σχεδιαστεί για την ανάπτυξη διαθεματικών δεξιοτήτων.....12

Δραστηριότητες του εργαστηρίου..... 14

Δραστηριότητα 1 – Εξοικείωση με τις μαθησιακές δραστηριότητες στη διδακτική σας πρακτική 14

Δραστηριότητα 2 – Δίνοντας νόημα σε μια μαθησιακή δραστηριότητα 16

Μετά το εργαστήριο.....19

Μετά τη δραστηριότητα 1 του εργαστηρίου – Προσαρμόστε τη δραστηριότητα στις ανάγκες του προγράμματος σπουδών 19

Μετά τη δραστηριότητα 2 του εργαστηρίου – Εφαρμογή και αναστοχασμός.....20

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται αποκλειστικά των συγγραφέων και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Δημόσιο Ίδρυμα Tempus.
Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η Δημόσιο Ίδρυμα Tempus μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Εισαγωγή

Καλώς ήρθατε στην ενότητα κατάρτισης των εν ενεργεία εκπαιδευτικών του έργου SPIRIT με τίτλο «Ενεργοποίηση μαθησιακών δραστηριοτήτων για την ανάπτυξη διαθεματικών δεξιοτήτων». Η ενότητα αυτή αφορά τη δυνατότητα των μαθησιακών δραστηριοτήτων, δηλαδή των τεχνικών και μεθόδων ενεργού μάθησης, και την ανάπτυξη των διαθεματικών δεξιοτήτων του προγράμματος SPIRIT σε μαθητές δημοτικού ηλικίας 6-10 ετών.

Η προσέγγιση των «μαθησιακών δραστηριοτήτων» του SPIRIT (όπως την ερμηνεύουν οι εταίροι του προγράμματος) είναι μια διαδραστική, στοχευμένη, εφαρμόσιμη στο πρόγραμμα σπουδών σύντομη δραστηριότητα που μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε οποιοδήποτε μάθημα, η οποία περιλαμβάνει δραστηριότητες των μαθητών σε επίπεδο ατόμου, ζεύγους, ομάδας ή και ολομέλειας της τάξης. Οι δραστηριότητες αυτές στηρίζονται στην εμπειρία και στην από κοινού ανακάλυψη ότι ενδείκνυται η εμπειρική συμμετοχή των μαθητών παρά παθητική μεταφορά γνώσης και ότι με αυτό τον τρόπο εμπλοκής των μαθητών αναπτύσσονται οι δεξιότητές του. Για τους μαθητές της ηλικιακής ομάδας 6–10 ετών, αυτή η μέθοδος συνιστάται ιδιαίτερα και είναι εξαιρετικά αποτελεσματική, καθώς η ενεργός συμμετοχή χτίζει μια γέφυρα μεταξύ της συγκεκριμένης εμπειρίας και της κατανόησης εννοιών που εξακολουθούν να είναι αφηρημένες για αυτούς, ενώ παράλληλα εστιάζει με επιτυχία την προσοχή τους – η οποία αποσπάται εύκολα – στο συγκεκριμένο θέμα του μαθήματος.

Πέρα από τις συνδέσεις με συγκεκριμένα μαθήματα, η μέθοδος αυτή αναπτύσσει επίσης θεμελιωδώς διαθεματικές δεξιότητες: κατά τη διάρκεια των ομαδικών δραστηριοτήτων, οι μαθητές εξασκούνται ασυνείδητα στο να δίνουν προσοχή ο ένας στον άλλον, στη συναισθηματική επικοινωνία, στην ομαδική εργασία, στην κριτική σκέψη και στην επίλυση προβλημάτων. Μπορούν να αναπτύξουν τη δημιουργικότητα και την ευελιξία τους, ενώ γίνονται πιο ανοιχτοί και ανεκτικοί απέναντι στις σκέψεις και τις αξίες των άλλων. Ως αποτέλεσμα, τη ύλη κατακτιέται σε ακαδημαϊκό επίπεδο, αλλά πέραν αυτού, ενισχύεται η ενσυναίσθησή των παιδιών και το αίσθημα ότι ανήκουν στην κοινότητα. Έτσι διαμορφώνονται μακροπρόθεσμα ως άτομα με αυτοπεποίθηση, ανοιχτά, συνεργάσιμα και υγιή ψυχικά και συναισθηματικά και ευτυχισμένα. Επιπλέον, οι καλά σχεδιασμένες δραστηριότητες προσφέρουν μια άμεση αίσθηση επιτυχίας, η οποία μακροπρόθεσμα ενισχύει την αυτοπεποίθησή τους και τα καθιστά ανοιχτά σε περαιτέρω μάθηση.

Τι να περιμένετε

Όπως και οι άλλες ενότητες της ενδοϋπηρεσιακής κατάρτισης εκπαιδευτικών SPIRIT, έτσι και αυτή έχει σχεδιαστεί με μεικτή μορφή και περιλαμβάνει τόσο δια ζώσης εργαστήρια όσο και διαδικτυακό υλικό και δραστηριότητες αυτομάθησης. Η ενότητα αυτή είναι επίσης δομημένη σε τρία μέρη: Πριν από το Εργαστήριο, Δραστηριότητες Εργαστηρίου και Μετά το Εργαστήριο

Στην ενότητα «Πριν από το εργαστήριο», θα προετοιμαστείτε μέσω ασκήσεων «Διαβάστε» και «Κάντε». Στα υλικά ανάγνωσης θα υπάρχει διευκρίνιση των μαθησιακών δραστηριοτήτων. Αυτά τα υλικά θα σας βοηθήσουν να εισέλθετε στο δια ζώσης εργαστήριο, να συμμετάσχετε ενεργά σε αυτό και να αποκομίσετε τα μέγιστα οφέλη για τον εαυτό σας.

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται αποκλειστικά των συγγραφέων και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Δημόσιο Ίδρυμα Tempus.
Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η Δημόσιο Ίδρυμα Tempus μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Στην ενότητα «Δραστηριότητες Εργαστηρίου», θα λάβετε μέρος σε μια σειρά πρακτικών και αναστοχαστικών εμπειριών «ενεργητικής μάθησης». Αυτές οι δραστηριότητες έχουν σχεδιαστεί για να σας βοηθήσουν να βιώσετε τις μαθησιακές δραστηριότητες από τη σκοπιά του μαθητή, να τις αναλύσετε από τη σκοπιά του εκπαιδευτικού και να αναστοχαστείτε σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να χρησιμοποιηθούν στρατηγικά στη δική σας τάξη. Θα διερευνήσετε πώς οι μαθησιακές δραστηριότητες/τεχνικές ενεργητικής μάθησης μπορούν να υποστηρίξουν την ανάπτυξη των 10 δεξιοτήτων SPIRIT και πώς μπορούν να συνδεθούν με το περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών.

Μετά το εργαστήριο, θα σας ζητηθεί επίσης να πραγματοποιήσετε ορισμένες ατομικές δραστηριότητες, όπως η επιλογή και η προσαρμογή μιας μαθησιακής δραστηριότητας και η δοκιμή της με τα παιδιά της τάξης σας.

Μαθησιακοί Στόχοι

Μέχρι το τέλος αυτής της προπαρασκευαστικής μελέτης, θα είστε σε θέση:

- Να κατανοήσετε τη σημασία των μαθησιακών δραστηριοτήτων και την ευρεία ποικιλία τους, και να αναγνωρίσετε ότι τις χρησιμοποιείτε ήδη ως μέρος της πρακτικής σας.
- Να κατανοήσετε ότι οι μαθησιακές δραστηριότητες είναι ιδανικές για την ανάπτυξη διαθεματικών δεξιοτήτων και ότι αναπτύσσουν διαθεματικές δεξιότητες με πολύπλοκο τρόπο (όχι μόνο μία δεξιότητα).
- Να κατανοήσετε τον ρόλο του εκπαιδευτικού κατά τη διάρκεια της μαθησιακής δραστηριότητας, προκειμένου να υποστηρίξετε αποτελεσματικά την ανάπτυξη της στοχευόμενης δεξιότητας.
- Να κατανοήσετε τη λογική του προτύπου και να είστε σε θέση να το χρησιμοποιήσετε αποτελεσματικά.
- Να κατανοήσετε ότι οι μαθησιακές δραστηριότητες μπορούν να προσαρμοστούν σε διαφορετικά περιεχόμενα.
- Να προσαρμόζετε και να εφαρμόζετε τις μαθησιακές δραστηριότητες της εργαλειοθήκης σύμφωνα με τις ανάγκες των παιδιών.
- Να αναστοχάζεστε και να αξιολογείτε την επιτυχία της εφαρμογής των μαθησιακών δραστηριοτήτων στην πράξη και να είστε σε θέση να βελτιώνετε και να τελειοποιείτε τις μελλοντικές πρακτικές σας.

Ας ξεκινήσουμε!

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται αποκλειστικά των συγγραφέων και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Δημόσιο Ίδρυμα Tempus.
Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η Δημόσιο Ίδρυμα Tempus μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Να διαβάσετε πριν από το εργαστήριο – Μαθησιακές δραστηριότητες για την ανάπτυξη διαθεματικών δεξιοτήτων

Εισαγωγή

Η προσέγγιση των «μαθησιακών δραστηριοτήτων» του SPIRIT (όπως την ερμηνεύουν οι εταίροι του προγράμματος) είναι μια διαδραστική, στοχευμένη, εφαρμόσιμη στο πρόγραμμα σπουδών σύντομη δραστηριότητα που μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε οποιοδήποτε μάθημα, η οποία περιλαμβάνει δραστηριότητες των μαθητών σε επίπεδο ατόμου, ζεύγους, ομάδας ή και ολομέλειας της τάξης. Οι δραστηριότητες αυτές στηρίζονται στην εμπειρία και στην από κοινού ανακάλυψη ότι ενδείκνυται η εμπειρική συμμετοχή των μαθητών παρά παθητική μεταφορά γνώσης και ότι με αυτό τον τρόπο εμπλοκής των μαθητών αναπτύσσονται οι δεξιότητές του. Για τους μαθητές της ηλικιακής ομάδας 6–10 ετών, αυτή η μέθοδος συνιστάται ιδιαίτερα και είναι εξαιρετικά αποτελεσματική, καθώς η ενεργός συμμετοχή χτίζει μια γέφυρα μεταξύ της συγκεκριμένης εμπειρίας και της κατανόησης εννοιών που εξακολουθούν να είναι αφηρημένες για αυτούς, ενώ παράλληλα εστιάζει με επιτυχία την προσοχή τους – η οποία αποσπάται εύκολα – στο συγκεκριμένο θέμα του μαθήματος.

Πέρα από τις συνδέσεις με συγκεκριμένα μαθήματα, η μέθοδος αυτή αναπτύσσει επίσης θεμελιωδώς διαθεματικές δεξιότητες: κατά τη διάρκεια των ομαδικών δραστηριοτήτων, οι μαθητές εξασκούνται ασυνείδητα στο να δίνουν προσοχή ο ένας στον άλλον, στη συναισθηματική επικοινωνία, στην ομαδική εργασία, στην κριτική σκέψη και στην επίλυση προβλημάτων. Μπορούν να αναπτύξουν τη δημιουργικότητα και την ευελιξία τους, ενώ γίνονται πιο ανοιχτοί και ανεκτικοί απέναντι στις σκέψεις και τις αξίες των άλλων. Ως αποτέλεσμα, τη ύλη κατακτιέται σε ακαδημαϊκό επίπεδο, αλλά πέραν αυτού, ενισχύεται η ενσυναίσθησή των παιδιών και το αίσθημα ότι ανήκουν στην κοινότητα. Έτσι διαμορφώνονται μακροπρόθεσμα ως άτομα με αυτοπεποίθηση, ανοιχτά, συνεργάσιμα και υγιή ψυχικά και συναισθηματικά και ευτυχισμένα. Επιπλέον, οι καλά σχεδιασμένες δραστηριότητες προσφέρουν μια άμεση αίσθηση επιτυχίας, η οποία μακροπρόθεσμα ενισχύει την αυτοπεποίθησή τους και τα καθιστά ανοιχτά σε περαιτέρω μάθηση.

Τι είναι οι μαθησιακές δραστηριότητες;

Ένα μάθημα αποτελείται από διάφορα στοιχεία, και ένα από αυτά είναι η μαθησιακή δραστηριότητα. Η μαθησιακή δραστηριότητα είναι μια μεθοδολογία – μια γενική διδακτική στρατηγική, μέθοδος ή συγκεκριμένη διδακτική προσέγγιση – που εμπλέκει ενεργά τους μαθητές στη μαθησιακή διαδικασία. Αντί να ακούν παθητικά, οι μαθητές αναλαμβάνουν ενεργό ρόλο στη δική τους μάθηση. Γενικά, είναι πιο παρακινημένοι και αφοσιωμένοι όταν συμμετέχουν ενεργά.

Στην εκπαιδευτική βιβλιογραφία, χρησιμοποιούνται διάφοροι όροι για την περιγραφή των μαθησιακών δραστηριοτήτων, όπως τεχνικές μάθησης, διδακτικές μέθοδοι, μέθοδοι διδασκαλίας, μορφές εργασίας, παιδαγωγικές προσεγγίσεις κ.λπ. Αυτοί οι όροι μπορεί να έχουν λεπτές διαφορές, αλλά σε αυτό το έργο επιλέξαμε να χρησιμοποιήσουμε τον όρο «μαθησιακή δραστηριότητα».

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται αποκλειστικά των συγγραφέων και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Δημόσιο Ίδρυμα Tempus.
Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η Δημόσιο Ίδρυμα Tempus μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Μια μαθησιακή δραστηριότητα μπορεί να είναι:

- μια συγκεκριμένη διδακτική μέθοδος που έχει αναπτυχθεί σκόπιμα (για παράδειγμα, ο «συναισθηματικός καθρέφτης»),
- ή μια συγκεκριμένη «μέθοδος» ή «μορφή εργασίας» που μπορεί να εφαρμοστεί σε διαφορετικά μαθησιακά περιεχόμενα κατά τη διδασκαλία μαθημάτων όπως τα Μαθηματικά, οι Φυσικές Επιστήμες ή η Ιστορία. Για παράδειγμα, η προπαρασκευαστική ανάγνωση μπορεί να χρησιμοποιηθεί στην Ιστορία, τη Λογοτεχνία κ.λπ.

Αυτές οι δραστηριότητες μπορούν να περιλαμβάνουν διαδραστικές ομαδικές δραστηριότητες, παιχνίδια ρόλων, ατομικές εργασίες, εργασίες σε ζεύγη, κουίζ, δημιουργικά έργα ή ακόμη και δραστηριότητες βασισμένες σε παιχνίδια που ενσωματώνουν μαθησιακό περιεχόμενο.

Τα παιχνίδια ως μαθησιακή δραστηριότητα;

Σύμφωνα με την ερμηνεία των εταίρων και των εμπειρογνωμόνων του έργου, εάν ένα υπάρχον παιχνίδι προσαρμοστεί ώστε να περιλαμβάνει μαθησιακό περιεχόμενο ή περιεχόμενο πραγματικών μαθημάτων, μετατρέπεται σε μαθησιακή δραστηριότητα, καθώς χρησιμοποιείται τότε για τη διδασκαλία συγκεκριμένης θεματικής. Για παράδειγμα, αν αντικαταστήσετε όλα τα πρόσωπα στο παιχνίδι «Guess Who;» με ζώα για τα οποία οι μαθητές έχουν μάθει στην τάξη, το παιχνίδι δεν αποτελεί πλέον απλώς ψυχαγωγία, αλλά υποστηρίζει ενεργά τη μάθηση στο συγκεκριμένο πεδίο.

Ευέλικτη χρήση σε διάφορα μαθήματα

Οι μαθησιακές δραστηριότητες σε αυτό το εργαλείο περιγράφονται με γενικό τρόπο. Κατ' αρχήν, μπορούν να εφαρμοστούν σε πολλαπλούς τύπους μαθησιακού περιεχομένου. Για παράδειγμα, μια δραστηριότητα «Gallery walk» ή «Jigsaw» θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί σε οποιοδήποτε μάθημα. Οι 50 μαθησιακές δραστηριότητες που περιλαμβάνονται σε αυτή την εργαλειοθήκη έχουν επιλεγεί προσεκτικά ώστε, εκτός από την ανάπτυξη της συγκεκριμένης δεξιότητας, να υποστηρίζουν αυτή την ευέλικτη χρήση σε όλα τα μαθήματα. Κάθε περιγραφή μαθησιακής δραστηριότητας περιλαμβάνει διάφορα πρακτικά παραδείγματα για το πώς μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε διαφορετικά μαθήματα. Ως εκ τούτου, είναι εφαρμόσιμες στα διάφορα περιεχόμενα των εθνικών προγραμμάτων σπουδών των χωρών-εταίρων.

Χρήση και ενσωμάτωση των μαθησιακών δραστηριοτήτων σε ένα μάθημα

Μια μαθησιακή δραστηριότητα μπορεί να αποτελεί μέρος ενός ευρύτερου σχεδίου μαθήματος που περιλαμβάνει και άλλες μαθησιακές δραστηριότητες. Συνήθως, λοιπόν, αποτελεί μέρος ενός ευρύτερου συνόλου δραστηριοτήτων. Η διάρκεια και η πολυπλοκότητα μιας μαθησιακής δραστηριότητας μπορεί να ποικίλλει σημαντικά, κυμαινόμενη από πολύ απλές δραστηριότητες διάρκειας 5 έως 10 λεπτών (όπως η δραστηριότητα «Think-Pair-Share», η οποία συνήθως διαρκεί μεταξύ 5 και 10 λεπτών) έως πολύ πιο σύνθετες τεχνικές που ενδέχεται να απαιτούν σημαντικά περισσότερο χρόνο. (βλ. παρακάτω για μια απλή και, φυσικά, καθόλου πλήρη απεικόνιση). Αυτό το φάσμα ταξινομεί τις τεχνικές ενεργητικής μάθησης ανάλογα με την πολυπλοκότητα και τον απαιτούμενο χρόνο στην τάξη.

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται αποκλειστικά των συγγραφέων και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Δημόσιο Ίδρυμα Tempus.
Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η Δημόσιο Ίδρυμα Tempus μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

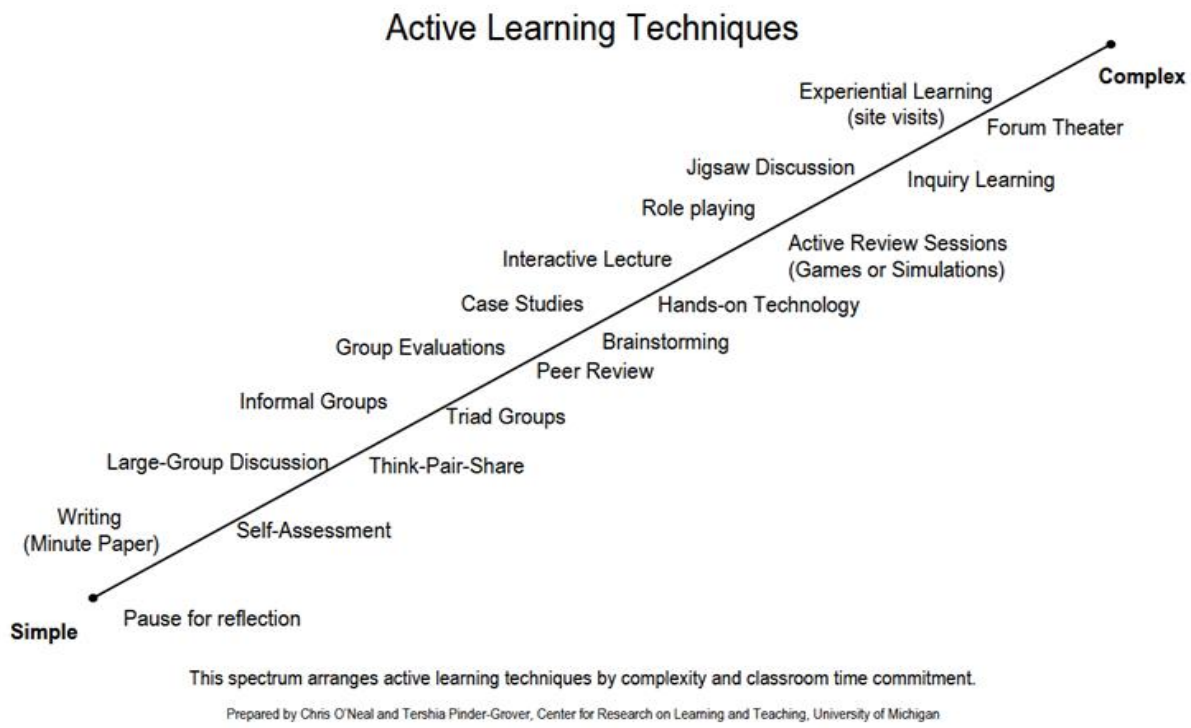

Πηγή: Chris O'Neal και Tershia Pinder-Grover, Κέντρο Έρευνας για τη Μάθηση και τη Διδασκαλία, Πανεπιστήμιο του Μίσιγκαν

Πώς χρησιμοποιείτε τις μαθησιακές δραστηριότητες;

Όταν επιθυμείτε να χρησιμοποιήσετε δραστηριότητες μάθησης στο μάθημά σας και θέλετε να επιλέξετε αυτές που ταιριάζουν καλύτερα στο περιεχόμενο του μαθήματος και στα χαρακτηριστικά της ηλικιακής ομάδας των μαθητών σας, λάβετε υπόψη τα εξής:

Ξεκινήστε με τον μαθησιακό στόχο:

- Τι θέλετε οι μαθητές να μάθουν, να εξασκηθούν ή να επιτύχουν;
- Πώς θα ελέγξετε την κατανόησή τους;

Προσαρμόστε τη δραστηριότητα στον στόχο:

- Για παράδειγμα, αν ο στόχος είναι η βελτίωση της ομαδικής εργασίας, χρησιμοποιήστε μορφές συνεργασίας, όπως η επίλυση προβλημάτων σε ομάδες ή η μάθηση με βάση έργα.
- Αν ο στόχος είναι η ανάκληση γνώσεων, εξετάστε το ενδεχόμενο να χρησιμοποιήσετε κουίζ ή συνεδρίες ιδεοθύελλας.

Αφήστε πάντα τον μαθησιακό σας στόχο να καθοδηγήσει την επιλογή της τεχνικής. Ξεκινήστε έχοντας κατά νου το αποτέλεσμα και επιλέξτε μεθόδους που βοηθούν τους μαθητές να επιτύχουν αυτόν τον στόχο αποτελεσματικά και ενεργά. Αυτό το ολοκληρωμένο εγχειρίδιο προσφέρει μια ποικιλία πρακτικών μαθησιακών δραστηριοτήτων που θα σας βοηθήσουν να δημιουργήσετε συναρπαστικά, διαδραστικά και προσανατολισμένα στον στόχο μαθήματα για την εξάσκηση

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται αποκλειστικά των συγγραφέων και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Δημόσιο Ίδρυμα Tempus.
Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η Δημόσιο Ίδρυμα Tempus μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

διαθεματικών δεξιοτήτων. Υιοθετώντας ενεργοποιητικές μαθησιακές δραστηριότητες, μπορείτε να μεταμορφώσετε τη διδασκαλία σας, να ενδυναμώσετε τους μαθητές σας και να τους προετοιμάσετε για τις προκλήσεις του 21ου αιώνα.

Γιατί έχει σημασία η ευελιξία;

Οι δραστηριότητες ενεργούς μάθησης μπορούν να προσαρμοστούν σε διαφορετικά μεγέθη τάξεων, μαθήματα και διδακτικές στιγμές. Για παράδειγμα:

- Σε ένα περιβάλλον διάλεξης, διαδραστικά εργαλεία όπως κουίζ ή συνεδρίες ερωτήσεων και απαντήσεων μπορούν να ενεργοποιήσουν μια μεγάλη ομάδα.
- Σε μια μικρότερη ομάδα, τα παιχνίδια ρόλων, οι συζητήσεις ή οι αντιπαραθέσεις επιτρέπουν βαθύτερη αλληλεπίδραση και εξατομικευμένη μάθηση.

Αυτή η προσέγγιση καθιστά τη διδασκαλία δυναμική και διασφαλίζει ότι οι μαθητές δεν μαθαίνουν απλώς το περιεχόμενο, αλλά και τις δεξιότητες που χρειάζονται για να ευδοκιμήσουν στον σύγχρονο κόσμο.

Προσαρμογή των δραστηριοτήτων σε διαφορετικά επίπεδα

Κάθε μαθησιακή δραστηριότητα μπορεί να προσαρμοστεί ως προς το επίπεδο δυσκολίας (αρχάριοι – προχωρημένοι – ειδικοί). Στα επίπεδα αυτά παρέχεται περισσότερη ή λιγότερη υποστήριξη ή πραγματοποιούνται συγκεκριμένες προσαρμογές. Ας δούμε ένα παράδειγμα μιας τέτοιας προσαρμογής, το οποίο παραθέτουμε από τη μαθησιακή δραστηριότητα «Object Lesson Energiser», η οποία περιγράφεται λεπτομερώς στο Κεφάλαιο 3.10.5 του παρόντος βιβλίου:

- Αρχάριοι (6-7 ετών): Χρησιμοποιήστε ένα πολύ συγκεκριμένο, προφανές σύμβολο. Ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει τη σύνδεση ρητά. Οι μαθητές λαμβάνουν βασικές προτάσεις ή προκαθορισμένες υποδείξεις, εργάζονται σε ζεύγη ή μικρές ομάδες με καθορισμένους ρόλους και εκτελούν μια απλή, ενέργεια/δέσμευση ενός βήματος. Η αναστοχαστική σκέψη καθοδηγείται («Παρατηρώ..., Θα...») με υποστήριξη τύπου «ναι/όχι» ή συμπλήρωσης κενών.
- Προχωρημένοι μαθητές (8-9 ετών): Χρησιμοποιήστε ένα σύμβολο με λίγο περισσότερες αποχρώσεις· οι μαθητές βοηθούν στη δημιουργία της αναλογίας. Μικρές ομάδες συζητούν καθοδηγούμενες ανοιχτές ερωτήσεις, συγκρίνουν ιδέες και επιλέγουν μια σχετική ενέργεια. Ο εκπαιδευτικός παρέχει στήριξη, αλλά αφήνει τις ομάδες να αναθεωρήσουν ή να επεκτείνουν τις δεσμεύσεις τους. Η αναστοχαστική διαδικασία θέτει ερωτήσεις «τι» και «γιατί» και περιλαμβάνει απλή αυτοαξιολόγηση.
- Ειδικοί (9–10 ετών): Οι μαθητές επιλέγουν ή προσαρμόζουν τα δικά τους συμβολικά αντικείμενα, διαμορφώνουν οι ίδιοι τη σύνδεση, καθοδηγούν συζητήσεις μεταξύ συμμαθητών και σχεδιάζουν δράσεις που αποτελούνται από πολλά μέρη ή έχουν μακροπρόθεσμο χαρακτήρα. Η ανατροφοδότηση (από συμμαθητές και δάσκαλο) καθοδηγεί την επαναληπτική διαδικασία. Ο αναστοχασμός είναι μεταγνωστικός – οι μαθητές εκφράζουν πώς αλλάζει η σκέψη τους και θέτουν στόχους για τα επόμενα βήματα.

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται αποκλειστικά των συγγραφέων και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Δημόσιο Ίδρυμα Tempus.
Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η Δημόσιο Ίδρυμα Tempus μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Χρήση μαθησιακών δραστηριοτήτων για την ανάπτυξη διαθεματικών δεξιοτήτων

Οι στοχευμένα σχεδιασμένες μαθησιακές δραστηριότητες παρέχουν ουσιαστικές ευκαιρίες για την καλλιέργεια διαθεματικών δεξιοτήτων, όπως η ενσυναίσθηση, η κριτική σκέψη και άλλες. Έχουμε επιλέξει να τοποθετήσουμε μία κεντρική δεξιότητα στον πυρήνα κάθε μαθησιακής δραστηριότητας. Ωστόσο, αναπτύσσονται φυσικά και άλλες δεξιότητες. Για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα, επισημαίνουμε επίσης δύο δευτερεύουσες δεξιότητες που καλύπτονται.

Από τη δραστηριότητα στην ανάπτυξη δεξιοτήτων

Κάθε μαθησιακή δραστηριότητα πρέπει να ακολουθεί μια δομημένη διαδικασία, η οποία αποτελείται από μια βασική φάση και μια φάση συμπεράσματος ή ανακεφαλαίωσης. Είναι σημαντικό ο εκπαιδευτικός να παρατηρεί ενεργά τους μαθητές κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας και να θέτει καθοδηγητικές ερωτήσεις, όποτε αυτό χρειάζεται.

Κατά τη διάρκεια της φάσης αναστοχασμού, η κεντρική δεξιότητα που εξετάζεται πρέπει να τονίζεται ρητά, συνοδευόμενη από ερωτήσεις ανασκόπησης και αναστοχασμού, προκειμένου να εδραιωθεί η κατανόηση και να ενθαρρύνεται η βαθύτερη σκέψη.

Αυτές οι ερωτήσεις είναι πραγματικά το κλειδί για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων! Βοηθούν στο να καταστεί ορατή η μάθηση, προτρέπουν στον αναστοχασμό, υποστηρίζουν την ανάπτυξη δεξιοτήτων και ενθαρρύνουν τους μαθητές να εκφράσουν τη σκέψη, τις στρατηγικές, τα συναισθήματα και τις επιλογές τους. Για την αποτελεσματική ανάπτυξη μιας συγκεκριμένης δεξιότητας, θα πρέπει να διεξάγονται πολλαπλές μαθησιακές δραστηριότητες για ένα εκτεταμένο χρονικό διάστημα, με τη συγκεκριμένη δεξιότητα να αποτελεί το κεντρικό σημείο εστίασης σε κάθε δραστηριότητα. Μόνο μετά την επανειλημμένη εκτέλεση μιας συγκεκριμένης δραστηριότητας, με συγκεκριμένη εξέλιξη και μέσω της εξάσκησης μιας συγκεκριμένης δεξιότητας, αυτή γίνεται συνήθεια για τους μαθητές.

Τελική ανασκόπηση

Η ενσωμάτωση σύντομων, διαδραστικών δραστηριοτήτων στα μαθήματα βοηθά τους μαθητές ηλικίας 6-10 ετών να κατανοήσουν και να εφαρμόσουν αφηρημένες ιδέες μέσω της πρακτικής εμπειρίας. Απομακρύνοντας τους μαθητές από την παθητική ακρόαση, οι εκπαιδευτικοί τους επιτρέπουν να απολαμβάνουν και να αγαπούν τη μάθηση. Αυτές οι μέθοδοι ενσωματώνουν φυσικά την εξάσκηση βασικών δεξιοτήτων ζωής, όπως η επίλυση προβλημάτων, ο συναισθηματικός έλεγχος, η δημιουργικότητα, η συνδεσιμότητα και η ανθεκτικότητα στα καθημερινά μαθήματα. Η καθοδήγηση της διαδικασίας με στοχευμένες ερωτήσεις και ανασκόπησης σας επιτρέπει να κάνετε την εξέλιξή τους ορατή και αναγνωρίσιμη τόσο για τους μαθητές, όσο και για τον εκπαιδευτικό. Η συνεπής χρήση αυτών των τεχνικών δημιουργεί διαρκείς συνήθειες που προετοιμάζουν τους μαθητές για μια ουσιαστική και ευτυχισμένη ζωή.

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται αποκλειστικά των συγγραφέων και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Δημόσιο Ίδρυμα Tempus.
Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η Δημόσιο Ίδρυμα Tempus μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Να κάνετε πριν από το εργαστήριο – Αναστοχασμός σχετικά με τη διδακτική σας πρακτική: Μαθησιακές δραστηριότητες και διατομεακές δεξιότητες

Τώρα που έχετε εξοικειωθεί με την έννοια των μαθησιακών δραστηριοτήτων, το επόμενο βήμα είναι να αναστοχαστείτε σε σχέση με τη δική σας διδακτική πρακτική. Αυτός ο αναστοχασμός θα σας βοηθήσει να συνδέσετε όσα έχετε μάθει με όσα ήδη εφαρμόζετε στην τάξη σας. Οι παρακάτω ερωτήσεις έχουν σχεδιαστεί για να υποστηρίξουν τη σκέψη σας σχετικά με τις μαθησιακές δραστηριότητες, τις διαθεματικές δεξιότητες και τους τομείς που χρήζουν περαιτέρω ανάπτυξης. Οι σκέψεις σας θα σας βοηθήσουν να συμμετάσχετε ενεργά στην εκπαίδευση.

- Τι είδους μαθησιακές δραστηριότητες χρησιμοποιείτε συνήθως κατά τη διδασκαλία για να ενεργοποιήσετε τους μαθητές;
- Ποιες διατομεακές δεξιότητες αναπτύσσουν αυτές οι μαθησιακές δραστηριότητες στη δική σας διδακτική πρακτική;
- Ποια δεξιότητα είναι η λιγότερο ανεπτυγμένη στις τρέχουσες μαθησιακές σας δραστηριότητες;

Κρατήστε μια σύντομη σημείωση σχετικά με τις σκέψεις σας, καθώς αυτό μπορεί να σας φανεί χρήσιμο κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης.

Η ολοκλήρωση αυτής της ατομικής άσκησης απαιτεί περίπου 45 λεπτά.

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται αποκλειστικά των συγγραφέων και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Δημόσιο Ίδρυμα Tempus.
Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η Δημόσιο Ίδρυμα Tempus μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Προαιρετικό – Γνωρίστε τη δομή της περιγραφής μιας μαθησιακής δραστηριότητας που έχει σχεδιαστεί για την ανάπτυξη διαθεματικών δεξιοτήτων

Πριν συμμετάσχετε στο δια ζώσης εργαστήριο, θα θέλαμε να σας ζητήσουμε να εξοικειωθείτε με μία από τις Μαθησιακές Δραστηριότητες του Εγχειριδίου Εργαλείων. Σας προτείνουμε τη δραστηριότητα «Επιστημονικές έννοιες σε κίνηση» στο Κεφάλαιο 3.3.3. Πρόκειται επίσης για μια μαθησιακή δραστηριότητα που αναπτύσσει διατομεακές δεξιότητες – στην περίπτωση αυτή, την επίλυση προβλημάτων. Θα θέλαμε να κατανοήσετε τη λογική του προτύπου και να είστε σε θέση να το χρησιμοποιήσετε αποτελεσματικά πριν από το εργαστήριο.

Εάν έχετε ήδη εξοικειωθεί με τη δομή και τη λογική της περιγραφής που χρησιμοποιούν οι εταίροι του έργου σε κάποιο άλλο κεφάλαιο της εκπαίδευσης, δεν χρειάζεται να ολοκληρώσετε αυτή την εργασία.

Εξερευνήστε τις διάφορες υποενότητες αυτής της περιγραφής.

- Βασικές πληροφορίες: ηλικιακή ομάδα, αριθμός μαθητών και διάρκεια
- Εστίαση σε δεξιότητες. Εδώ μπορείτε να δείτε ποια δεξιότητα αποτελεί το κύριο αντικείμενο εργασίας (κύρια εστίαση). Αναφέρονται επίσης μία δύο επιπλέον (δευτερεύουσες) δεξιότητες SPIRIT.
- Σύντομη περιγραφή
- Προτεινόμενη βήμα προς βήμα υλοποίηση της μαθησιακής δραστηριότητας, που δείχνει πώς εξελίσσεται η δραστηριότητα.
- Σημείωση σχετικά με τη διάταξη της αίθουσας διδασκαλίας (εσωτερική/εξωτερική). Αυτό παρέχει πολύ πρακτικές πληροφορίες σχετικά με την οργάνωση.
- Ανάλυση του τρόπου με τον οποίο η συγκεκριμένη μαθησιακή δραστηριότητα αναπτύσσει τη συγκεκριμένη (κύρια) δεξιότητα. Σε αυτό το μέρος της περιγραφής, η έμφαση δίνεται στο γιατί η δραστηριότητα αυτή στοχεύει συγκεκριμένα στη συγκεκριμένη δεξιότητα και πώς η μαθησιακή δραστηριότητα αναπτύσσει την κύρια δεξιότητα. Αυτό εξηγεί με ποιον τρόπο μια συγκεκριμένη δεξιότητα αντιμετωπίζεται σε αυτή τη μαθησιακή δραστηριότητα.
- Απάντηση του ερωτήματος: “Τι θέλουμε να επιτύχουμε όσον αφορά την ανάπτυξη της πρωταρχικής δεξιότητας (κατανόηση και/ή συμπεριφορά των μαθητών);”. Με άλλα λόγια, ποιες αλλαγές ή εξελίξεις σε επίπεδο συμπεριφοράς και γνώσεων θέλουμε να επιτύχουμε; Αυτό μας βοηθά να προσδιορίσουμε, να παρατηρήσουμε και να μετρήσουμε την εξέλιξη των δεξιοτήτων των μαθητών.
- Προτεινόμενη χρήση και πρακτικά παραδείγματα ανά μάθημα
- Υλικά και εργαλεία που απαιτούνται για την υλοποίηση: κατάλογος των απαιτούμενων υλικών
- Κατευθυντήριες ερωτήσεις: Αυτές οι κατευθυντήριες ερωτήσεις έχουν σχεδιαστεί για να βοηθήσουν τους μαθητές σε περίπτωση που κολλήσουν ή αντιμετωπίσουν δυσκολίες κατά την ολοκλήρωση της εργασίας. Η γενική μας σύσταση είναι να αφήνετε τους μαθητές να ανακαλύψουν τη λύση μόνοι τους και να χρησιμοποιείτε τις κατευθυντήριες ερωτήσεις μόνο όταν είναι απολύτως απαραίτητο.

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται αποκλειστικά των συγγραφέων και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Δημόσιο Ίδρυμα Tempus.
Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η Δημόσιο Ίδρυμα Tempus μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

- Συμβουλές και κόλπα για την αντιμετώπιση προκλήσεων: Θα θέλαμε να επιστήσουμε την προσοχή σας σε μερικά συνηθισμένα σενάρια προβλημάτων και να σας βοηθήσουμε να προετοιμαστείτε για αυτά εκ των προτέρων. Σε σχέση με αυτό, προτείνουμε πάντα μια λύση για κάθε συγκεκριμένη πρόκληση.
- Προσαρμογή του επιπέδου δυσκολίας: Εδώ μπορείτε να διαβάσετε πώς η μαθησιακή δραστηριότητα μπορεί να απλοποιηθεί ή να γίνει πιο απαιτητική.
- Ερωτήσεις ανασκόπησης και αναστοχασμού: αυτές είναι οι ερωτήσεις που θέτετε στο τέλος της δραστηριότητας.

Λάβετε υπόψη ότι οι μαθησιακές δραστηριότητες είναι διατυπωμένες με πολύ γενικό τρόπο. Παρουσιάζονται χωρίς συγκεκριμένο περιεχόμενο. Ο σκοπός είναι, για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα, να προσθέσετε συγκεκριμένο μαθησιακό περιεχόμενο που να συνάδει με το εθνικό πρόγραμμα σπουδών, καθώς οι περισσότερες δεξιότητες μπορούν να αναπτυχθούν αποτελεσματικά μόνο μέσα σε ουσιαστικά και συγκεκριμένα πλαίσια.

Διάρκεια: 30 λεπτά – σας συνιστούμε να αφιερώσετε 30 λεπτά για να ολοκληρώσετε αυτή την εργασία μόνοι σας.

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται αποκλειστικά των συγγραφέων και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Δημόσιο Ίδρυμα Tempus.
Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η Δημόσιο Ίδρυμα Tempus μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Δραστηριότητα 1 – Εξοικείωση με τις μαθησιακές δραστηριότητες στη διδακτική σας πρακτική

Σε αυτή τη δραστηριότητα, θα εξετάσουμε την ποικιλία των διαθέσιμων μαθησιακών δραστηριοτήτων και θα σας βοηθήσουμε να εντοπίσετε τις αποτελεσματικές μεθόδους που ήδη χρησιμοποιείτε στη δική σας διδακτική πρακτική. Μέσα από μια συνεργατική άσκηση και αξιολόγηση από ομοτίμους, θα μοιραστείτε τις υπάρχουσες διδακτικές σας πρακτικές με τους συναδέλφους σας. Στόχος της άσκησης είναι να δείξει πώς μπορείτε να αναπτύξετε τις δεξιότητες των μαθητών χωρίς να τους επιβαρύνετε – και να επιβαρύνετε τους εαυτούς σας – με επιπλέον εργασίες.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Να κατανοήσετε τη σημασία των μαθησιακών δραστηριοτήτων και την ευρεία ποικιλία τους, και να αναγνωρίσετε ότι τις χρησιμοποιείτε ήδη ως μέρος της πρακτικής σας

Εισαγωγή: 0-10 λεπτά

Ο εκπαιδευτής καλωσορίζει εν συντομία τους συμμετέχοντες και παρουσιάζει τον εαυτό του. Στη συνέχεια, οι συμμετέχοντες καλούνται να παρουσιάσουν και αυτοί εν συντομία τον εαυτό τους (όνομα, βαθμίδα εκπαίδευσης στην οποία διδάσκουν, τόπος διδασκαλίας και έτη επαγγελματικής εμπειρίας). Μετά τις συστάσεις, ο εκπαιδευτής παρουσιάζει τη γενική δομή και τους στόχους του εκπαιδευτικού προγράμματος.

Λεπτομέρειες δραστηριότητας/άσκησης

Χωρίστε την τάξη σε ομάδες των 4-6 συμμετεχόντων. Χρησιμοποιήστε την τεχνική της «χιονοστιβάδας» για να αφήσετε τους συμμετέχοντες να συζητήσουν ποιες μαθησιακές δραστηριότητες γνωρίζουν και χρησιμοποιούν ήδη στην πρακτική τους στην τάξη.

Κάθε ομάδα δημιουργεί μια αφίσα με μια επισκόπηση των μαθησιακών δραστηριοτήτων που συγκέντρωσε και των πρακτικών της. Χρησιμοποιώντας τεχνικές «περιήγησης στη γκαλερί» (Gallery Walks), κάθε ομάδα εξετάζει την αφίσα της άλλης ομάδας ή των άλλων ομάδων. Στη συνέχεια, οι συμμετέχοντες συγκεντρώνονται ως μία ομάδα και δημιουργούν μια συλλογική επισκόπηση όλων των μαθησιακών δραστηριοτήτων στον πίνακα.

Ρωτήστε αν κάποιος αναγνωρίζει τη μαθησιακή δραστηριότητα που χρησιμοποιήθηκε κατά τη διάρκεια αυτής της άσκησης. Εάν κανείς δεν την αναγνωρίσει, εξηγήστε εν συντομία την τεχνική «Snowball» και το «Gallery Walks» ως μαθησιακές δραστηριότητες.

Ολοκληρώστε τονίζοντας ότι οι συμμετέχοντες χρησιμοποιούν ήδη πολλές μαθησιακές δραστηριότητες στα μαθήματά τους. Ο στόχος αυτών των ενοτήτων δεν είναι να προσθέσουν επιπλέον εργασίες ή χρόνο, αλλά να ευαισθητοποιήσουν τους εκπαιδευτικούς ότι πολλές δεξιότητες μπορούν ήδη να αναπτυχθούν μέσω αυτών των μαθησιακών δραστηριοτήτων, ώστε να μπορούν να εργάζονται πιο συνειδητά και με μεγαλύτερη εστίαση στο πλαίσιο της υπάρχουσας διδακτικής τους πρακτικής.

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται αποκλειστικά των συγγραφέων και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Δημόσιο Ίδρυμα Tempus.
Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η Δημόσιο Ίδρυμα Tempus μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Κατανομή χρόνου

- Εισαγωγή: 10 λεπτά
- Συζήτηση με τη μέθοδο «Snowball» σε μικρές ομάδες: 10-15 λεπτά
- Αξιολόγηση των αφισών των άλλων ομάδων μέσω της «Περιήγησης στη Γκαλερί»: 15 λεπτά
- Ομαδική συζήτηση και συνδημιουργία ενός κοινού καταλόγου μαθησιακών δραστηριοτήτων: 10 λεπτά
- Συμπέρασμα: 5 λεπτά

Σύνολο: 55 λεπτά

Απαιτούμενα υλικά

Post-its, χαρτί παρουσίασης, πίνακες flip-chart και μαρκαδόρος, γραφική ύλη.

Φυλλάδια

Δεν απαιτούνται συγκεκριμένα φυλλάδια για τη διεξαγωγή της δραστηριότητας.

Προσοχή – Σημαντική σημείωση

Αποφύγετε να αναφέρετε τους όρους «Snowball» και «Gallery Walk» στην εισαγωγή ή κατά τη διάρκεια της εξήγησης της δραστηριότητας, ώστε το αποτέλεσμα της αποκάλυψης να γίνει πλήρως αντιληπτό στο τέλος.

Διαχείριση του φυσικού χώρου: Για να εξασφαλίσετε την επιτυχία του «Gallery Walk», βεβαιωθείτε ότι υπάρχει αρκετός φυσικός χώρος στην αίθουσα, ώστε οι συμμετέχοντες να μπορούν να κινούνται άνετα ανάμεσα στις αφίσες χωρίς συνωστισμό.

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται αποκλειστικά των συγγραφέων και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Δημόσιο Ίδρυμα Tempus.
Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η Δημόσιο Ίδρυμα Tempus μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Δραστηριότητα 2 – Δίνοντας νόημα σε μια μαθησιακή δραστηριότητα

Σε αυτή τη συνεδρία, θα ανακαλύψετε πώς να εφαρμόζετε με ευελιξία τόσο γνωστά παιχνίδια όσο και δομημένες μαθησιακές δραστηριότητες για τη διδασκαλία μιας ευρείας ποικιλίας θεμάτων. Πρώτα, θα ενσωματώσετε συγκεκριμένο περιεχόμενο μαθήματος σε ένα γνωστό παιχνίδι που θα επιλέξει η ομάδα σας. Στη συνέχεια, δουλεύοντας σε ομάδες, θα κάνετε ανταλλαγή ιδεών σχετικά με μια μαθησιακή δραστηριότητα που θα επιλέξει ο συντονιστής από το εργαλείο, και μετά θα παρουσιάσετε στην ολομέλεια πώς μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε διαφορετικά μαθήματα ή ενότητες.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Κατανόηση του γεγονότος ότι οι μαθησιακές δραστηριότητες μπορούν να προσαρμοστούν σε διαφορετικά μαθήματα/περιεχόμενα προγράμματος σπουδών

Λεπτομέρειες δραστηριότητας/άσκησης

Παρουσίαση του εκπαιδευτή

Ο εκπαιδευτής εξηγεί εν συντομία τη διαφορά μεταξύ της μάθησης με βάση το παιχνίδι ως μαθησιακής δραστηριότητας, του ελεύθερου παιχνιδιού και της παιχνιδοποίησης. Οι συμμετέχοντες συζητούν τους διαφορετικούς τύπους της GBL και μοιράζονται τις δικές τους εμπειρίες σχετικά με αυτήν. Προσδιορίζουν επίσης τα χαρακτηριστικά – συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής σε μαθήματα/μαθήματα – που τοποθετούν τη GBL στην κατηγορία της μαθησιακής δραστηριότητας.

Μέρος 1: Μετατροπή ενός υπάρχοντος παιχνιδιού σε μαθησιακή δραστηριότητα GBL

Ας σχηματίσουμε ομάδες των 4–5 ατόμων. Αυτές μπορούν να είναι οι ίδιες ομάδες που σχηματίστηκαν στην προηγούμενη δραστηριότητα ή μπορούμε να σχηματίσουμε νέες.

Ομαδική δραστηριότητα: Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σκεφτούν ποια είναι η κεντρική δραστηριότητα στο συγκεκριμένο παιχνίδι.

- Οι συμμετέχοντες εργάζονται σε ομάδες και επιλέγουν ένα υπάρχον παιχνίδι που μπορεί να συνδεθεί με μαθησιακό περιεχόμενο.
- Σκεφτείτε παραδείγματα για το πώς μπορεί να προστεθεί μαθησιακό περιεχόμενο στο παιχνίδι.
- Προσδιορίστε ποιες δεξιότητες SPIRIT απαιτούνται για να παίξει κανείς το παιχνίδι, δηλαδή, ποιες δεξιότητες SPIRIT επικεντρώνεται το παιχνίδι στην ανάπτυξη.
- Μοιραστείτε τις ιδέες τους με την ομάδα χρησιμοποιώντας post-its στον τοίχο.

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται αποκλειστικά των συγγραφέων και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Δημόσιο Ίδρυμα Tempus.
Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η Δημόσιο Ίδρυμα Tempus μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Μέρος 2: Προσθήκη μαθησιακού περιεχομένου σε μια μαθησιακή δραστηριότητα

Ο εκπαιδευτής επιλέγει μία μαθησιακή δραστηριότητα από το εγχειρίδιο εργαλείων που μπορεί να συνδεθεί με διαφορετικούς τύπους μαθησιακού περιεχομένου. Χρησιμοποιώντας την τεχνική της μαθησιακής δραστηριότητας με εναλλαγή σταθμών, οργανώστε 5 σταθμούς: μαθηματικά, περιβάλλον/βιωσιμότητα, ανάγνωση και γραφή, γραμματική (λεξιλόγιο) και γλώσσα, καθώς και μουσική και εικαστικές τέχνες.

Ομαδική δραστηριότητα:

- Οι συμμετέχοντες εργάζονται σε ομάδες, και κάθε ομάδα αφιερώνει 10 λεπτά σε κάθε σταθμό που βασίζεται σε μάθημα. Εκεί, κάνουν ανταλλαγή ιδεών για τρόπους ενσωμάτωσης της συγκεκριμένης μαθησιακής δραστηριότητας στο πλαίσιο του μαθήματος.
- Οι συμμετέχοντες καταγράφουν τις ιδέες τους στο χαρτί του flipchart σε κάθε σταθμό. Όταν οι ομάδες ολοκληρώσουν την εργασία σε κάθε σταθμό, θα υπάρχουν πέντε προτάσεις για κάθε μάθημα στο χαρτί του flipchart.
- Αυτές αναρτώνται στον τοίχο, και οι ομάδες τις διαβάζουν χρησιμοποιώντας τη μέθοδο «Gallery Walk» και μπορούν να προσθέσουν στις ιδέες με αυτοκόλλητα σημειώματα.
- Μετά το «Gallery Walk», κάθε ομάδα παρουσιάζει την καλύτερη ιδέα της στις άλλες ομάδες.

Κατανομή χρόνου

- Σύντομη παρουσίαση του εκπαιδευτή: 10 λεπτά
- Μετατροπή ενός υπάρχοντος παιχνιδιού σε μαθησιακή δραστηριότητα GBL: 20 λεπτά
- Εναλλαγή σταθμών – Εφαρμογή του μαθησιακού περιεχομένου της μαθησιακής δραστηριότητας: 50 λεπτά
- Περιήγηση στη γκαλερί: 10 λεπτά
- Κλείσιμο και απολογισμός: 10 λεπτά

Σύνολο: 100 λεπτά

Απαιτούμενα υλικά

Post-its, χαρτί παρουσίασης, πίνακες flip-chart και μαρκαδόρος, γραφική ύλη.

Φυλλάδια

Δεν απαιτούνται συγκεκριμένα φυλλάδια για τη διεξαγωγή της δραστηριότητας.

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται αποκλειστικά των συγγραφέων και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Δημόσιο Ίδρυμα Tempus.
Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η Δημόσιο Ίδρυμα Tempus μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Προσοχή – Σημαντική σημείωση

Αυστηρή τήρηση του χρόνου για την εναλλαγή σταθμών: Η φάση εναλλαγής σταθμών διαρκεί ακριβώς 50 λεπτά (5 σταθμοί x 10 λεπτά). Ο χρόνος θα περάσει εύκολα αν δεν γίνουν σωστά οι μεταβάσεις. Χρησιμοποιήστε ένα ορατό χρονόμετρο, ένα κουδούνι για να σηματοδοτήσετε την προειδοποίηση του ενός λεπτού και το απόλυτο τέλος για την εναλλαγή.

Στρατηγική προεπιλογή: Ως συντονιστής, προεπιλέξτε προσεκτικά τη μαθησιακή δραστηριότητα για το Μέρος 2 πριν από την έναρξη της συνεδρίας. Πρέπει να βεβαιωθείτε ότι η επιλεγμένη δραστηριότητα είναι εξαιρετικά ευέλικτη και αρκετά ευρεία ώστε να μπορεί να προσαρμοστεί ρεαλιστικά και στα πέντε διαφορετικά μαθήματα (Μαθηματικά, Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Γλώσσα (ανάγνωση/γραφή, γραμματική) και Μουσική/Εικαστικές Τέχνες).

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται αποκλειστικά των συγγραφέων και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Δημόσιο Ίδρυμα Tempus.
Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η Δημόσιο Ίδρυμα Tempus μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Μετά τη δραστηριότητα 1 του εργαστηρίου – Προσαρμόστε τη δραστηριότητα στις ανάγκες του προγράμματος σπουδών

Μετά το εργαστήριο, το επόμενο βήμα είναι να συνεχίσετε να αξιοποιείτε όσα έχετε βιώσει, συζητήσει και αναλογιστεί. Σε αυτό το στάδιο, ο στόχος είναι να εμβαθύνετε την κατανόησή σας εξετάζοντας πιο προσεκτικά τα παραδείγματα μαθησιακών δραστηριοτήτων SPIRIT που παρέχονται από την εργαλειοθήκη. Αναμένεται από εσάς να μεταφέρετε τις γνώσεις που αποκτήσατε από το εργαστήριο στη δική σας διδακτική πρακτική.

Παρακαλείστε να προσαρμόσετε και να εφαρμόσετε τις μαθησιακές δραστηριότητες της εργαλειοθήκης σύμφωνα με τις ανάγκες των παιδιών.

Λεπτομέρειες δραστηριότητας

- Κατεβάστε το κενό πρότυπο για τις μαθησιακές δραστηριότητες από τον ιστότοπο.
- Αναλύστε τη δομή και τους μαθησιακούς στόχους της δραστηριότητας.
- Προσδιορίστε τις διαθεματικές δεξιότητες στις οποίες στοχεύει η δραστηριότητα.
- Προσαρμόστε τη δραστηριότητα στο δικό σας σχολικό περιβάλλον (ηλικιακή ομάδα, μαθησιακοί στόχοι, διαθέσιμα υλικά).
- Ενσωματώστε τη δραστηριότητα στον προγραμματισμό του προγράμματος σπουδών σας.

Χρόνος

Ευέλικτος (συνιστάται: 1–2 ώρες για την προετοιμασία).

Υλικά

- Εργαλειοθήκη SPIRIT
- Κενό πρότυπο δραστηριότητας μάθησης (από τον ιστότοπο)
- Έγγραφα προγράμματος σπουδών
- Υλικά σχεδιασμού μαθήματος

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται αποκλειστικά των συγγραφέων και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Δημόσιο Ίδρυμα Tempus.
Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η Δημόσιο Ίδρυμα Tempus μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Μετά τη δραστηριότητα 2 του εργαστηρίου – Εφαρμογή και αναστοχασμός

Μαθησιακός στόχος που πρέπει να επιτευχθεί

- Αναστοχασμός και αξιολόγηση της επιτυχίας της εφαρμογής της μαθησιακής δραστηριότητας στην πραγματική ζωή, καθώς και δυνατότητα βελτίωσης και τελειοποίησης των μελλοντικών πρακτικών τους

Λεπτομέρειες δραστηριότητας/άσκησης

Εφαρμόστε την προσαρμοσμένη μαθησιακή δραστηριότητα στη δική σας τάξη. Μετά την εφαρμογή, πραγματοποιήστε μια δομημένη αξιολόγηση:

- Πώς εξελίχθηκε η δραστηριότητα στην πράξη;
- Ποιες διαθεματικές δεξιότητες αναπτύχθηκαν αποτελεσματικά;
- Πώς αντέδρασαν οι μαθητές (εμπλοκή, συμμετοχή, κατανόηση);
- Ποιες παρεμβάσεις του εκπαιδευτικού (π.χ. ερωτήσεις, καθοδήγηση) υποστήριξαν την ανάπτυξη των δεξιοτήτων;
- Τι λειτούργησε καλά; Τι θα μπορούσε να βελτιωθεί;
- Πώς θα μπορούσε να βελτιωθεί η δραστηριότητα για μελλοντική χρήση;

Οι συμμετέχοντες μπορούν

- να καταγράψουν την εμπειρία τους (σημειώσεις, φωτογραφίες, σύντομα βίντεο)
- να μοιραστούν τις σκέψεις τους με τους συναδέλφους τους
- να συζητήσουν βελτιώσεις σε μια επόμενη συνεδρία ή σε μια επαγγελματική μαθησιακή κοινότητα.

Χρονοδιάγραμμα

- Εφαρμογή: κατά τη διάρκεια της κανονικής διδακτικής πρακτικής
- Αναστοχασμός: 30–60 λεπτά (ατομικός ή ομαδικός αναστοχασμός)

Υλικά

- Προσαρμοσμένη μαθησιακή δραστηριότητα
- Πρότυπο αναστοχασμού ή καθοδηγητικές ερωτήσεις
- Εργαλεία τεκμηρίωσης (σημειωματάριο, ψηφιακά εργαλεία, φωτογραφική μηχανή, αν χρειαστεί)

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται αποκλειστικά των συγγραφέων και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Δημόσιο Ίδρυμα Tempus.
Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η Δημόσιο Ίδρυμα Tempus μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.